

Redactioneel

Boekmancahier nummer vier opent dit maal met een artikel van de aan de Letterenfaculteit van de Rijksuniversiteit Groningen verbonden theaterwetenschapper Hans van Maanen. Zijn bijdrage is een van de resultaten van een onderzoeksprogramma aan deze universiteit naar het kunstbeleid en kunstbedrijf, uitgaand van de eigenaardigheid van kunst. Het betreft de kwestie van vraag en aanbod in de toneelsector, toegespitst op de centrale positie van de schouwburgdirectie als artistiek verantwoordelijke instantie. Schouwburgteams hebben naar de opvatting van Van Maanen de taak zich te verdiepen in de functie en verantwoordelijkheid van de schouwburg, in de omvang en behoefte van het publiek, en in de mogelijkheden op de markt voor dramatische kunst. Hij formuleert beleidsoverwegingen waarmee, rekening houdend met het specifieke karakter van de dienst die schouwburgen op de markt brengen, op bevredigende wijze een schakel kan worden gevormd tussen het produkt en de markt.

Anne van Slageren behandelt in het tweede artikel aan de hand van een aantal films de moraliteit in de Nederlandse speelfilm voor de Tweede Wereldoorlog. Voor de Tweede Wereldoorlog was de speelfilm in Nederland een omstreden medium. Gemeentelijke en kerkelijke instellingen waarschuwden voor het 'bioscoopgevaar', dat men trachtte te beteugelen door het invoeren van een filmkeuring. Nagegaan wordt of de Nederlandse fatsoensnormen zoals die golden tijdens het interbellum in de films worden weerspiegeld of juist verworpen. De uitslag van dit onderzoek is niet eenduidig, hoewel een zekere tendens valt te ontwaren. De eerdere films (uit de jaren tien) zijn op het vlak van fatsoen tegendraadser dan de films van de latere (uit de jaren dertig).

Het derde artikel heeft het Holland Festival tot onderwerp. Irene van Eerd verhaalt over de eerste jaren van deze jaarlijkse culturele manifestatie vlak na de oorlog. Het Holland Festival blijkt in die jaren te worden geschraagd door een *mighty handful*: vooral de invloedrijke zakenman Adama Zijlstra en de topambtenaar Reinink zetten hun schouders eronder, en met succes. Later groeit een weefsel van beleid en politiek om het Holland Festival heen. De monopoliepositie die zo vanzelfsprekend was in de jaren vijftig gaat in de jaren tachtig verloren. Het Holland Festival verzorgt tegenwoordig slechts een gedeelte van het aanbod in het internationale culturele verkeer. Het bestaansrecht van het Festival wordt bepaald door de verhoudingen in het kunstbeleid en het kunstbestel. Maar desondanks is de inbreng van individuen nog steeds van doorslaggevend belang voor het voortbestaan van het Holland Festival.

In de rubriek Discutabel een bijdrage van Wijnand Mijnhardt, verbonden aan de Vakgroep Geschiedenis, Rijksuniversiteit Utrecht. Het onderwerp is het fenomeen *cultuurspreiding*, de aanleiding om daarover te debatteren het verschijnen van een nieuw boek, getiteld *Met den tooverstaf van ware kunst*. Mijnhardt relateert het hier en nu van het spreidingsbeleid met mooi materiaal uit de geschiedenis. Zijn aandacht is vooral gevestigd op de particuliere literaire genootschappen die in de eeuwen vóór de twintigste een zo belangrijke rol speelden in de cultuurspreiding.

Genoemd boek, dat een aantal artikelen bevat over de geschiedenis van de cultuurspreiding, wordt overigens in de rubriek Boekbesprekingen door Hans Blokland besproken. Herber van de Minkelis laat zijn licht schijnen over het boek *Kunstmanagement: hoe bestaat het!?* dat een praktische handleiding beoogt te zijn voor kunstmanagers. Din Pieters

buigt zich over een publikatie op het gebied van het teken, handenarbeid en kunstnijverheids- onderwijs in Nederland.

Zoals U gewend bent informeren de rubrieken Onderzoeksberichten en Onderwijsberichten over het lopend kunstonderzoek binnen en buiten de universiteiten, en over onderwijsaangelegenheden. Bovendien is in laatstgenoemde rubriek het juryrapport van de op 30 mei jongstleden uitgereikte *Scriptieprijs* opgenomen.

De redactie

Bibliografische gegevens

Zonder auteur (1990) 'Redactioneel'. In:
Boekmancahier, jrg. 2, nr. 4, 117.